

THEATRE EDUCATION

ΤΙΤΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΣΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Κατανόηση της παιδαγωγικής αξίας του θεάτρου ως μέσο προώθησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Σύνδεση του θεάτρου και των θεατρικών πρακτικών με το εκπαιδευτικό πλαίσιο που αφορά το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο. ✓ Ανάδειξη του κοινωνικού προβληματισμού ως παιδαγωγική μέθοδο μέσω του θεάτρου ✓ Νοηματοδότηση των παιδαγωγικών πρακτικών μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	<p><u>ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΙΕΣΜΈΝΟΥ - ΘΕΑΤΡΟ ΦΌΡΟΥΜ</u></p> <p>Το θέατρο του καταπιεσμένου είναι ένας τύπος θεατρικής μεθοδολογίας που αναπτύχθηκε από τον Augusto Boal (1931 - 2009) τη δεκαετία του 1960, εμπνευσμένος από τις έννοιες της κριτικής παιδαγωγικής και της παιδαγωγικής των καταπιεσμένων του Paulo Freire (1921 - 1997). Και οι δύο είχαν έδρα τη Βραζιλία τότε, και το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο εκείνης της εποχής (μετα-αποικιοκρατική εποχή και αυταρχικό καθεστώς στρατιωτικής χούντας) επηρέασε σημαντικά την ανάπτυξη αυτών των εννοιών, προσεγγίσεων και μεθοδολογίας.</p> <p>Θέατρο Φόρουμ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Είναι ένας διαδραστικός τύπος θεάτρου - το κοινό θα εμπλακεί ενεργά και μπορεί να συμμετάσχει στη διαδικασία και να γίνει "θεατής", ο Αντιμετωπίζει την καταπίεση της πραγματικής ζωής στις διάφορες μορφές της (η συζήτηση εδώ θα μπορούσε να είναι μακροσκελής, καθώς πολύ συχνά η καταπίεση μπορεί να ερμηνευτεί με άπειρους τρόπους και μπορεί να εφαρμοστεί σχεδόν σε όλους τους τομείς της ζωής),

- ο Στοχεύει να επιφέρει μια αλλαγή όσον αφορά τη συγκεκριμένη προσέγγιση της καταπίεσης - κυρίως με την ενδυνάμωση των καταπιεσμένων και των γύρω τους.

Βήματα στην ανάπτυξη του θεάτρου φόρουμ

Για μια βαθύτερη κατανόηση, συγκεντρώσαμε τη διαδικασία ανάπτυξης ενός έργου θεάτρου φόρουμ σε 6 στάδια διαδικασίας, τα οποία εξηγούνται συνοπτικά στις ακόλουθες γραμμές. Κάθε φάση εξαρτάται από την προηγούμενη και καμία δεν πρέπει να αφαιρεθεί από τη διαδικασία.

Πρώτη φάση - Η βάση

Αυτή η φάση επικεντρώνεται στην εξεύρεση απαντήσεων στα ακόλουθα ερωτήματα - η σειρά μπορεί να είναι διαφορετική ανάλογα με τον τύπο του έργου:

- Ποια είναι η ομάδα; (μπορεί να είναι μέρος της καταπιεσμένης ομάδας-στόχου ή μια ομάδα εθελοντών που πιστεύουν στην αλλαγή με τη χρήση αυτής της μεθόδου)
- Ποιος είναι ο προϋπολογισμός και η δομή του έργου; (αν υπάρχει ήδη υπάρχον έργο)- αυτό θα επηρεάσει την κατανομή του χρόνου,
- Ποιο είναι το κοινωνικό πρόβλημα που προσεγγίζεται και ο στόχος του έργου του θεάτρου φόρουμ (ο στόχος αφορά το κοινωνικό πρόβλημα - να φέρει μια αλλαγή σχετικά με το πρόβλημα)- Μερικές φορές, ο οργανισμός προτείνει το θέμα (με βάση το πρόγραμμα και τα έργα με τα οποία ασχολείται), αλλά μπορεί επίσης να αποφασιστεί με την ομάδα.

Δεύτερη φάση – Εξέλιξη της ομάδας

Αυτή η φάση επικεντρώνεται στην ομάδα των εθελοντών για να δουλέψουν πάνω στη δυναμική της ομάδας τους, να γνωριστούν μεταξύ τους, να οικοδομήσουν την ομάδα τους κ.λπ. Είναι μια κρίσιμη φάση για να θέσει η ομάδα τα θεμέλια για να δημιουργήσουν μαζί ένα θεατρικό έργο Forum Theatre.

- ✓ Γνωριμία μεταξύ τους
- ✓ Ασκήσεις οικοδόμησης ομάδας
- ✓ Ασκήσεις εμπιστοσύνης
- ✓ Ασκήσεις επικοινωνίας

- ✓ Ασκήσεις ενεργοποίησης/ για να σπάσει ο πάγος κ.λπ. Παρουσίαση της μεθόδου Forum Theatre (πληροφορίες, βίντεο, ορισμένες ασκήσεις)

Τρίτη φάση - Προετοιμασία του θεάτρου φόρουμ

- Εάν το θέμα είναι ήδη δεδομένο (από τρίτους), είναι ζωτικής σημασίας η έρευνα του προβλήματος καταπίεσης (βαθύτερη κατανόηση, έρευνα, άμεση επαφή με ανθρώπους που επηρεάζονται ή εργάζονται με το θέμα, συνεντεύξεις, συζήτηση με ειδικούς κ.λπ.)
- Προπαρασκευαστικά παιχνίδια, ασκήσεις και δραστηριότητες σχετικά με την προσοχή, το συντονισμό, την εστίαση, το χώρο, το σώμα, τις ταχύτητες, τις κινήσεις, τα συναισθήματα (έκφραση συναισθημάτων), το ρυθμό, τη φωνή, τη φαντασία, τη δημιουργικότητα, τη λήψη αποφάσεων κ.λπ.
- Ειδικές ασκήσεις θεάτρου φόρουμ (και άλλων θεάτρων των καταπιεσμένων): ασκήσεις εξουσίας, διερεύνηση και κατανόηση της καταπίεσης, μιμήσεις, αυτοσχεδιασμοί, ασκήσεις εικόνας και θέατρο εικόνας

Τέταρτη φάση - Ανάπτυξη του θεατρικού έργου του θεάτρου φόρουμ

(*σημαντική σημείωση: οι αποφάσεις λαμβάνονται με συναίνεση)

- Ανταλλαγή/εργασία με συγκεκριμένες ιστορίες που αντανακλούν το σχετικό κοινωνικό πρόβλημα,
- Επιλογή της ιστορίας που είναι η πιο σχετική με το πρόβλημα και με την οποία θα μπορούσαν να ταυτιστούν περισσότεροι άνθρωποι (από την ομάδα-στόχο/το κοινό),
- Διάρθρωση της παράστασης (3-4 σκηνές συνδεδεμένες μεταξύ τους που έχουν δραματικό τέλος (ο καταπιεσμένος χαρακτήρας παίρνει μια λανθασμένη απόφαση), 10-15 λεπτά το πολύ,
- Κατανομή ρόλων (με βάση τις προσωπικές προτιμήσεις, που δεν έχουν κατανεμηθεί - θα μπορούσαν να αλλάξουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας),
- Οι γυναικείοι ρόλοι κατανέμονται στις γυναίκες, οι ανδρικοί ρόλοι κατανέμονται στους άνδρες, δεν

υπάρχει παρωδία (μόνο αν το έργο αναφέρεται σε αυτήν),

- Ασκήσεις για την ανάπτυξη των χαρακτήρων,
- Ασκήσεις για την ανάπτυξη του σεναρίου,

Πέμπτη φάση - Υλοποίηση της παράστασης του θεάτρου φόρουμ

- Εισαγωγή: από τον Τζόκερ (διευκολύνει την παράσταση αλλά παραμένει ουδέτερος) (ενεργοποιητές με το κοινό- για να τους ζεστάνει).
- Το έργο παρουσιάζεται για πρώτη φορά.
- Συζήτηση με το κοινό (για το πρόβλημα, τους χαρακτήρες, τη σύνδεση με την πραγματικότητα, συζήτηση για την ιδέα της αλλαγής).
- Εξήγηση της διαδικασίας αλλαγής και των κανόνων (χειροκρότημα για την πραγματοποίηση)
- παρεμβάσεις, αλλαγή οποιουδήποτε χαρακτήρα εκτός από τον καταπιεστή, μόνο ένα άτομο κάθε φορά, όχι βία, όχι μαγικές λύσεις).
- Παρεμβάσεις από το κοινό και διαχείριση των παρεμβάσεων μέχρι να μειωθεί η καταπίεση και ο καταπιεσμένος χαρακτήρας να μην παίρνει πλέον την κακή απόφαση.
- παρεμβάσεις, αλλαγή οποιουδήποτε χαρακτήρα εκτός από τον καταπιεστή, μόνο ένα άτομο κάθε φορά, όχι βία, όχι μαγικές λύσεις).
- Παρεμβάσεις από το κοινό και διαχείριση των παρεμβάσεων μέχρι να μειωθεί η καταπίεση και ο καταπιεσμένος χαρακτήρας να μην παίρνει πλέον την κακή απόφαση. Για κάθε παρέμβαση, γίνεται συζήτηση (για την αλλαγή που παράγεται και τον ρεαλισμό της) και λαμβάνεται απόφαση με το κοινό αν η διαφορά διατηρείται ή όχι!
- Περίληψη των συζητήσεων και των προτεινόμενων λύσεων.
- Μεταφορά - το κοινό ερωτάται τι μπορεί να μεταφέρει στη ζωή του.
- Συμπέρασμα.
- Κλείσιμο.

Έκτη φάση - Αξιολόγηση και παρακολούθηση

- Αξιολόγηση της ομάδας, αξιολόγηση του κοινού (βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα),
- Απόφαση με την ομάδα για το πώς θα προχωρήσει στη συνέχεια - άλλο παιχνίδι του θεάτρου Φόρουμ ή άλλο είδος παρέμβασης.

	<p><u>Για να οργανώσετε μια θεατρική παράσταση Φόρουμ διαβάστε προσεκτικά τις προτεινόμενες κατευθυντήριες γραμμές στην ενότητα βιβλιογραφία/πηγές.</u></p>
<p>ΠΗΓΕΣ</p>	<p>Dictionary of developmental drama: the use of terminology in educational theater, theatre education, creative dramatics, children's theatre, drama therapy, and related areas COURTNEY R C.C. Thomas 1987</p> <p>Drama across the curriculum ASHBY M Educational Drama Association</p>